

יוסף בנימין הלוי ואזנר

ראש ישיבת חכמי לובלין

וראש ישיבת שבט הלוי

ודומ"ץ בזכרון-מאיר, בני-ברק

ב"ה, יום ראשון י"ז לחודש אלול תש"פ לפ"ק

שליט"א

לכבוד האברך הירא ושלם הזוכה ומזכה את הרבים מו"ה ר'

אחדשה"ש וש"ת באה"ר

באשר שאלתם לומר לכם דעתנו בענין איסור תקרובת ע"ז בפאות הנכריות, האם יש לחוש כהיום הזה בחבישת פאות אלו משום איסור תקרובת ע"ז.

האמת שלא אדע מה ראה מע"כ לפנות אלי דל וחדל, הרי בדבר זה כבר דשו בו רבים בעבר ובהווה, ומו"ז מרן בעל שבט הלוי זצ"ל כבר גילה דעתו שיש בזה חשש איסור הנאה ועל כן אין להשתמש בפאות האלה מכאן ולהבא, וגם מי שיש להם ישתדלו להחליפו.

ולפני כמה שנים כתב א"א מו"ר מרן בעל מחשבת הלוי שליט"א שיש בזה חשש ע"ז וירא שמים אין לו חלק ח"ו בדבר זה, וכל זה בנוסף למש"כ כבר גדולי ומאורי האומה אשר ישנם פה עמנו היום לאוי"מ, ואת אשר אינם עמנו בעו"ה זי"ע, ומה יתן ומה יוסיף קמן ודל כמוני אשר אינני אפי' כיהודה ועוד לקרא.

אבל כדי לחזק את ידכם, הנני בא בשורות דלות, ולא אכנס כעת במו"מ של הלכה ואף לא בציון המראה מקומות, כי הזמן כעת עמוס מאוד, ואם יהיה צורך תודיעני, והעיקר הוא שאחר שראיתי הרבה מה שנכתב בזה, ומה שנאמר בזה, לא נשתנה הדבר לקולא, כי אם לחומרא, וככל שהולפים השנים מתגלים הרבה דברים אשר המה מעידים שרוב השערות באות משם, והרבה מגלים דעתם בפירוש שהם גוזזים שערותיהם כי האליל רוצה שער, וכל מיני בטויים כאלה ומעין אלה.

וגם לדעת האומרים שאין זה 'קרבן' שהם מקריבים לע"ז, אלא שהם גוזזים שערותיהם 'לכבוד' העבודה זרה, ראשית אומר, שיתכן שיש כאלה שאינם מכוונים לשם תקרובת, אבל בהחלט יש שמכוונים כן כאשר נגבה המון עדויות על כך, וכך נכתב בכתבי המקום ההוא, וגם אם יתערבו השערות הרי תקרובת ע"ז אינו במל ברוב, ועוד שגם מה שנעשה 'לכבוד' העבודה זרה עדיין נשאר הדבר מגונה ביותר, שתבאנה בנות ישראל ליהנות ולהתפאר בדבר שכבדו בו 'עבודה זרה', ונעשה בו עבירה חמורה כל כך, שאפילו הגוי מצווה שלא לעבוד ע"ז, וזו אחת משבע מצות בני נח.

וכל זה מלבד מה שמדי ספק לא יצאנו, והרי רוב לובשי הפאות משתדלים שלא לעבור אפילו על ספק איסור דרבנן, ויחמירו בעניני שבת, עירובין, תרומות ומעשרות ועוד כהנה וכהנה, גם חומרות רחוקות ויחושו לדעות בודדות, ואשרי חלקן, אבל מדוע יסכימו לעבור על ספק איסור דאורייתא, וכ"ש איסור חמור כל כך באיסור ע"ז, אשר כל כך הרבה האריכו הו"ל והראשונים וגדולי האחרונים בכל זה.

ומה ששאלתם אם ניתן לסמוך על מוכרי השער האומרים שהשער אינו מגיע מהודו, על פי שהם סומכים על דברי הגויים בשאר מדינות העולם שמכרו להם השער ע"כ.

לא אדע כלל מה מקום יש לשאלה זו, ראשית עצם הדבר לסמוך על המוכר שאומר שדבר זה כשר, אינו נכון לדינא, הגם דקיי"ל עד אחד נאמן באיסורים, מ"מ המוכר שהוא עושה למען ריווח מומן, אין זה עדות 'איסורים' בלבד שהרי יש לו בה

נגיעת 'ממון', ולא אמרו הראשונים שנאמן אדם לומר על האוכל שלו שהוא כשר אלא באדם ובית פרטי שאחד אוכל בבית חברו, או בביתו שלו, אבל במקום דאיכא דררא דממונא לא אמרו כן.

והמציאות בזה יותר ממאה עדים מכמה וכמה עובדות ידועים בזה, שמותרים למען ריווח ממון שקרו ולא עמדו בנסיון, והכשילו את הרבים בבילות וטריפות ועוד, ולכך תקנו בכל הדורות שתהא השגחה מהודרת על כל מי שמוכר דבר מאכל כל שהוא, ובכגון דא שהעדות אינה נוגעת לאיסורים בלבד רק יש לה תוצאות גם בדיני ממונות, עי' מש"כ הר"ן ושאר ראשונים בזה (במג"א דאמר אחד ליורשים אני ראיתי את אביכם שהטמין מעות וכו' - סנהדרין ל' ע"א - ועוד עי' באחרונים בזה אכ"מ), ושמעתי ממור"ז זצ"ל כמה פעמים שהשגחה מהודרת לא תתן ידה לאשר שום דבר שבא ממרחקים ואי אפשר לשלוח משגיח שיעקוב על הדבר ההוא מראשית יצירתו עד שיגיע לידי ישראל.

גם לדעת שאר הראשונים שאמרו מעמים ומקורות להא דעד אחד נאמן באיסורים, יש הרבה מור"מ בזה אם ניתן לסמוך באופן כזה שהבעלים עצמם הם מעידים, והם כל מותרתם להרוויח ממון, וגם אין כאן הגדר דאין אדם תומא ולא לו, שהרי בהחלט שזה 'לו' לצורך ממונו, גם אם כוחה של עדות איסורין הוא מדין 'בעלים' דמחמת זה הוה 'בידו', הנה כל זה שייך כשמעיד על השחיטה או ניקור וכיו"ב שהדבר אכן בידו ולכך נאמן, אבל בדבר שבא ממרחקים, ואין הדבר בידו לברר האמת עד הסוף וכ"ש שהמציאות אינה בידו, אינו נאמן.

ובפרט אי נקימנא כהני דסברי שנאמנות העד אחד היא מדיני עדות, פשוט שאין לנו לתת לו נאמנות, במקום שיש לו ריווח ממון דהוה חשש נגיעה באופן חזק כל כך, ודי בזה, מה גם להני פוסקים דסברי שהריעותא של נגיעה אינו משום שנעשה כקרוב ובעל דבר, שהרי בעדות איסורין יכול להיות גם קרוב ובעל דבר, אלא שהמעם משום חשש משקר, זה שייך בהחלט גם בעדות איסורין, והנסיון והמציאות בזה יותר ממאה עדים שיש חששות רבות של שקר וגניבת דעת.

צא ולמד מש"כ הרמ"א (ויד"ס סי' י"ח סעי' י"ח) שישלמו לשוחט גם על הטריפות, כי אם יקבל רק על הכשרות חיישינן שיבוא לחקל להכשיר כדי לקבל שכרו, הרי שהשוחט שהוא אינו הבעלים שיש להם נגיעת ממון, בכל זאת הריווח הקטן הוה יביאנו לשקר ח"ו ויכשיל את הזולת, וראה מה שכתב הרב בשו"ע שלו בהל' שהיטה שם (סי' כ"ח) מי שלוקח שכר או מתנה אפילו 'מועטת' איכא חשדא שמא יורה שלא כהוגן, ועוד מה שהאריך בקונטרס אחרון שם (אות י) עי' היטב.

וכך היה הדין גם כשהבעלים יודעים מכל זה ידיעה עצמית, וכ"ש בנידון דידן שכל הידיעה שלהם היא איש מפי איש, וק"ו ב"ב של ק"ו שהידיעות הן לא ישראל מפי ישראל אלא ישראל מפי גוי, ובדרך כלל גם אותו גוי אינו יודע ידיעה עצמית אלא שגם הוא שמע מגוי, או שקרא בכתביהם, והרבה מזמינים היום את סחורותיהם על ידי הכלים השונים, שהלוקח והמוכר אינם רואים זה את זה, ואינם מכירים זה את זה, ואיך יעלה על הדעת לסמוך על הסוחר בכגון דא.

ואמיום שבערב חג השבועות שנת תשס"ד הגיע גיסי הגאון הרב שלום צבי ענגלענדער שליט"א ראה"כ ומור"צ בלונדון הבריה יצ"ו, ודיבר עמו מור"ז מרן בעל שבט הלוי זצ"ל בענין הפאות, ואמר לו מור"ז זצ"ל שדעתו נוטה שלא ישתמשו בנות ישראל בשערות שיש עליהם חשש בזה, ועל ידי שהיו הרבה מהנשים בנות ישראל שקיבלו עליהם שלא להשתמש יותר עם הפאות האלה, ירד קטרוג מעם בני ישראל, והוסיף מור"ז זצ"ל מדברי שו"ת מן השמים (לאחד מבילי התוספות, סי' כ"ח) שכתב שכל המיקל בכל חשש עבודה זרה מקילין לו ימיו, וכל המחמיר מאריכין לו ימיו ושנותיו עכ"ל התשובה ההיא, והיה למור"ז זצ"ל קורת רוח שדברי התשובה ההיא חיזקו את הוראתו, ואין אחר דבר המלך מה להוסיף עוד.

ויה"ר שיזכה מע"כ לזכות את ישראל ויהא רעוא שיהיו דבריו נשמעים, ויזכה לכתיבה וחימה טובה הוא וכל הנלוים אליו, ונזכה כולנו לראות במתרה בישועת ה' וברחמים גדולים יקבצנו.

כ"ב י"ג/א/ת"ש
צ"ל/ת"ש/א"ת

פורסם ע"י מכון הישכם אוהבים את ה'

לרכישת הספר, ולקבלת חומר רב ומגוון בנושא - ניתן להאזין לפרטים בקו המידע 0747962328 או ליצור קשר בטלפון 0504137174 או בדוא"ל 8388832@gmail.com